

CÁC ĐỀ XUẤT Ý TƯỞNG THIẾT KẾ DINH ĐỘC LẬP

Nguyễn Hữu Thái

CHO ĐẾN NGÀY NAY, MỌI NGƯỜI VẪN LÂM TƯỞNG RẰNG KTS NGÔ VIỆT THỤ LÀ NGƯỜI DUY NHẤT ĐƯỢC GIAO THIẾT KẾ DINH ĐỘC LẬP. THẬT RA, NHẮM CHỌN ĐƯỢC MỘT PHƯƠNG ÁN TỐT NHẤT XÂY DỰNG LẠI DINH SAU VỤ ĐÁNH BOM LÀM HƯ HỎNG NẶNG NĂM 1962, CHÍNH QUYỀN NGÔ ĐÌNH DIỆM ĐÃ CHO MỜI NHIỀU KIẾN TRÚC SƯ TÊN TUỔI THỜI BẦY GIỜ THAM GIA ĐỀ XUẤT Ý TƯỞNG THIẾT KẾ DINH.

Phương án Nguyễn Mạnh Bảo

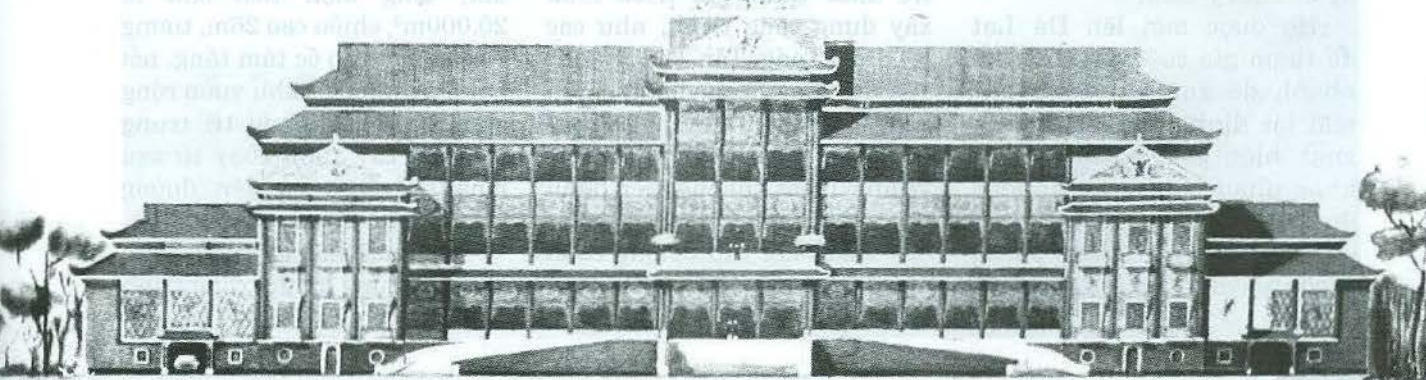
Dinh Độc Lập bị ném bom

Công trình hoành tráng khởi đầu thời kỳ đế quốc Pháp ở Sài Gòn là Dinh Thống soái Nam kỳ, còn gọi là Dinh Norodom (tên của quốc vương Campuchia), xây cất vào các năm 1868-1875.

Phải nói đây là công trình hoành tráng, làm theo phong cách Tân cổ điển pha chế kiểu Baroque tiêu biểu thời đế chế Napoléon

đệ tam của KTS. Achille Antoine Hermite (người từng thiết kế Tòa Thị sảnh Hồng Kông). Vào thời đó, công trình này được xem là công thự quy mô hoành tráng và đẹp nhất châu Á.

Vào năm 1954, sau thất bại Điện Biên Phủ, người Pháp trao trả Dinh Norodom của Toàn quyền Đông Dương ở phía Nam lại cho chính quyền Việt Nam Cộng hòa và tòa dinh thự có tên mới là Dinh Độc Lập.

Ngày 27-2-1962, phe đảo chính chính quyền Ngô Đình Diệm đã dùng máy bay ném bom khiến cánh trái dinh bị hư hại nặng, không thể phục hồi. Một công trình mới được xây dựng trên nền dinh cũ, đến tháng 10-1966 thì hoàn tất.

Về cuộc thi ý tưởng thiết kế cho Dinh Độc Lập

Sau vụ ném bom ngày 27-2-1962, chính quyền Ngô Đình Diệm thật ra chỉ muốn sửa chữa rồi sử dụng lại. Tuy vậy, sau vài tháng thi công người ta mới khám phá kết cấu công trình đã hỏng nặng nên vấn đề xây dựng mới phải được đặt ra.

Không như mọi người lầm

trúc sư trường Mỹ thuật Đông Dương Hà Nội, như Nguyễn Mạnh Bảo (nổi tiếng về dịch học và phong thủy), Hoàng Hùng (nguyên Bộ trưởng kiến thiết) và Nguyễn Bá Chí.

- *Giữ lại phong cách kiến trúc cổ điển Pháp*, với các KTS. Trần Văn Đường, nhóm văn phòng Nguyễn Văn Hoa - Phạm Văn Thăng - Nguyễn Quang Nhạc (một văn phòng thiết kế kiến trúc hàng đầu Sài Gòn) trẻ trung hơn.

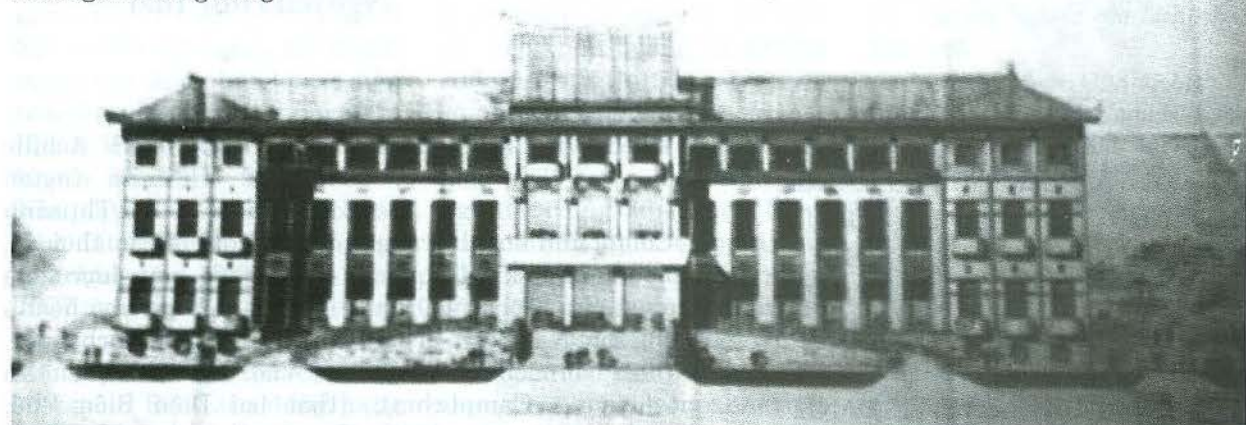
- *Xu thế kiến trúc hiện đại thế giới*, với các phương án của nhóm các kiến trúc sư Bùi Quang Hanh - Lê Văn Lắm (tốt nghiệp Pháp) và Ngô Viết Thụ (Giải lớn La Mã - Grand Prix de Rome 1955).

xong, do tiết kiệm ngân sách nên phải giữ lại phần ấy trong bản thiết kế mới.

- Mặt bằng dinh cũng phải sử dụng lại mặt nền hình chữ T cũ, có mặt tiền hướng đông bắc nhìn ra đường Lê Duẩn không có ánh sáng và không phù hợp chút nào với khoa phong thủy truyền thống.

Tuy vậy, ông chủ trương kiến trúc là phải biết khắc phục cho được các trở ngại nêu trên và cả nắng, gió, mưa của điều kiện thời tiết khí hậu nhiệt đới phía Nam. Mỗi quan tâm hàng đầu khác của ông vào lúc bấy giờ là làm sao sử dụng được tối đa trí tuệ và nhân lực người mình, tiết kiệm và ưu tiên sử dụng vật liệu trong nước.

Phương án Hoàng Hùng

tưởng cho đến ngày nay, kiến trúc sư Ngô Viết Thụ không phải là người duy nhất được giao thiết kế Dinh Độc Lập. Nhằm chọn được một phương án tốt nhất xây dựng lại dinh, chính quyền Sài Gòn đã mời nhiều kiến trúc sư tên tuổi thời ấy đề xuất ý kiến.

Họ được mời lên Đà Lạt để tham gia cuộc thi thiết kế nhanh để xuất ý tưởng xây mới lại dinh. Vào lúc đó, đã xuất hiện mấy trường phái khác nhau trong các phương án này:

- *Nhóm chủ trương phong cách truyền thống* gồm các kiến

Phương án Ngô Viết Thụ được chọn

Nội các Ngô Đình Diệm đều tham gia ý kiến chọn phương án xây cất dinh. Cuối cùng phương án Ngô Viết Thụ nổi trội nhất nên được chọn để thi công. Ông đã mời một số KTS trẻ khác tham gia triển khai xây dựng công trình, như các KTS. Võ Tòng, Tôn Thất Cảnh.

Sau này tôi đã nghe chính KTS Ngô Viết Thụ tâm sự rằng bản thân ông đã thật sự bị động về nhiều mặt khi phải tiến hành thiết kế dinh:

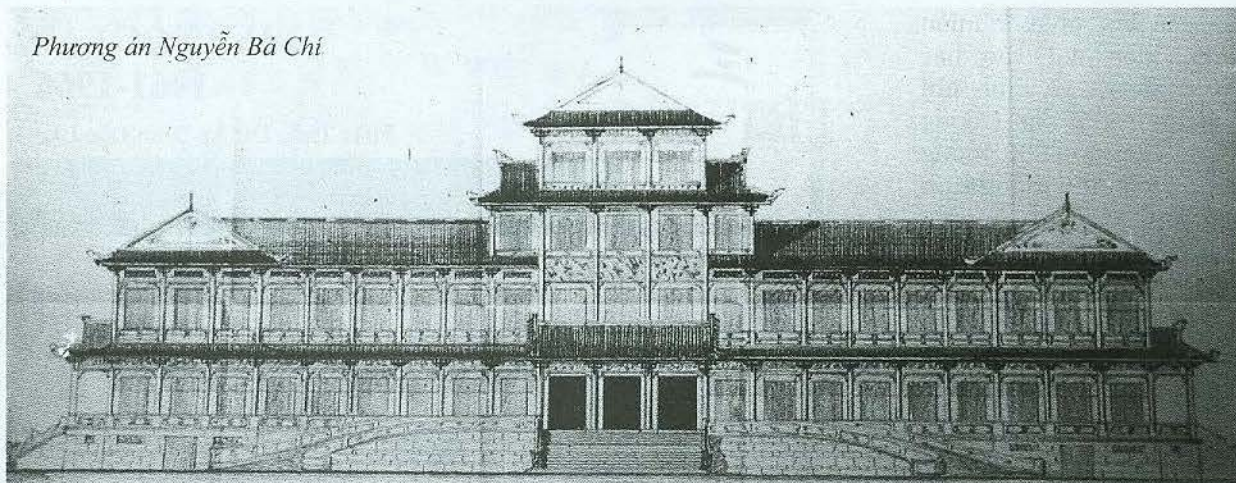
- Phần kết cấu bê tông cánh phải dinh hầu như đã thi công

Dinh Độc Lập khởi công xây dựng ngày 1-7-1962 đến ngày 31-10-1966 mới khánh thành. Thời gian thi công là bốn năm, bị gián đoạn sáu tháng do cuộc đảo chính lật đổ chế độ Ngô Đình Diệm.

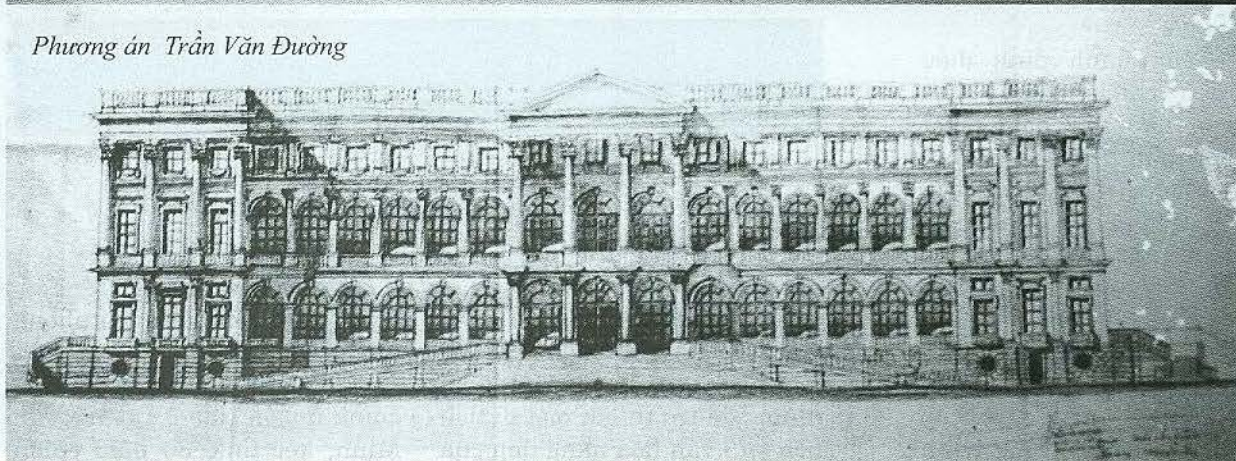
Công trình chiếm 4.500m² đất, tổng diện tích sàn là 20.000m², chiều cao 26m, tương đương một cao ốc tám tầng, nổi bật lên giữa một khu vườn rộng gần 13ha, nằm ở vị trí trung tâm dải cây xanh chạy từ sau Nhà thờ Đức Bà đến đường Cách Mạng Tháng Tám.

Vào giữa thập kỷ 1960, Dinh Độc Lập từng là một công trình

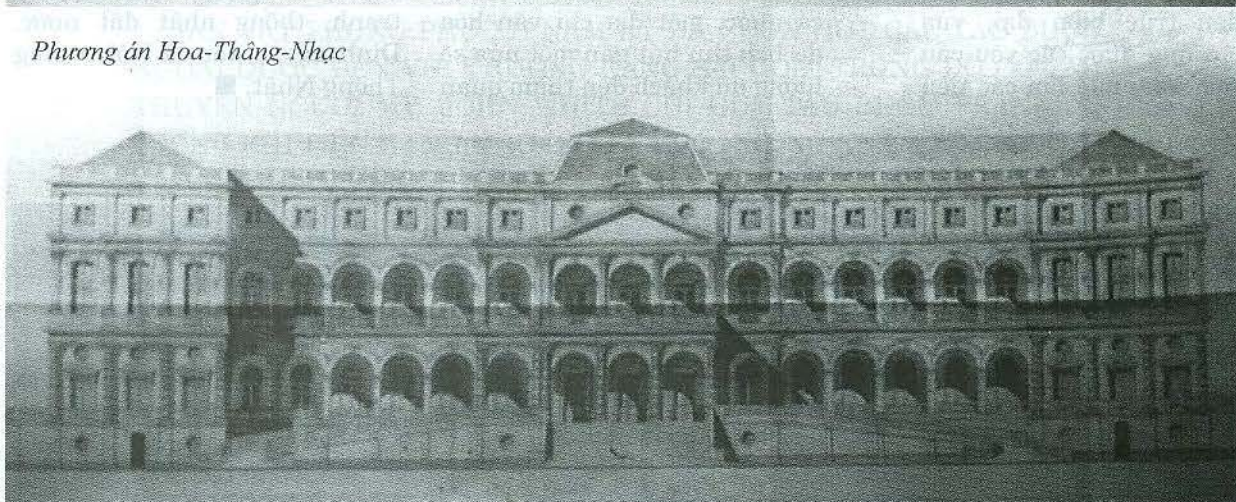
Phương án Nguyễn Bá Chí

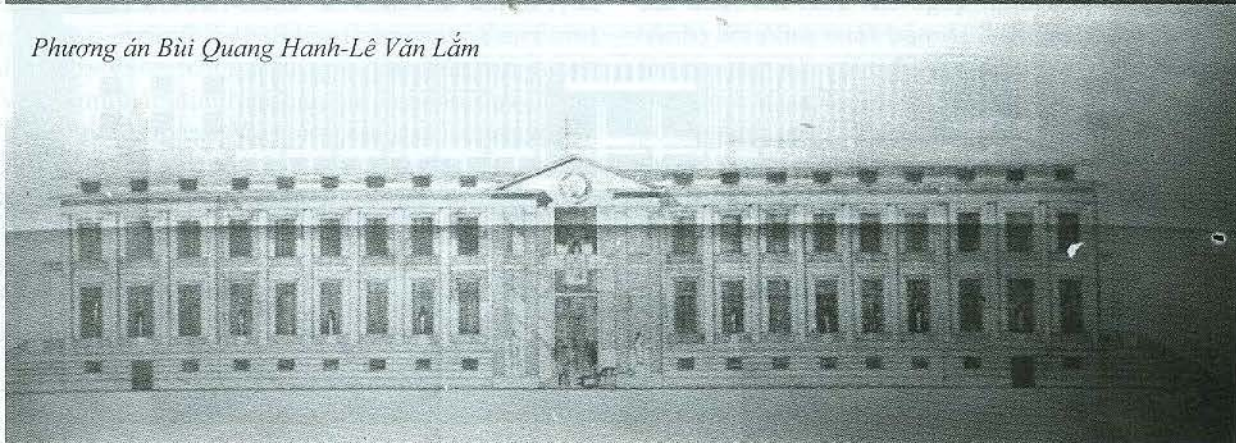
Phương án Trần Văn Đường

Phương án Hoa-Thông-Nhạc

Phương án Bùi Quang Hanh-Lê Văn Lắm

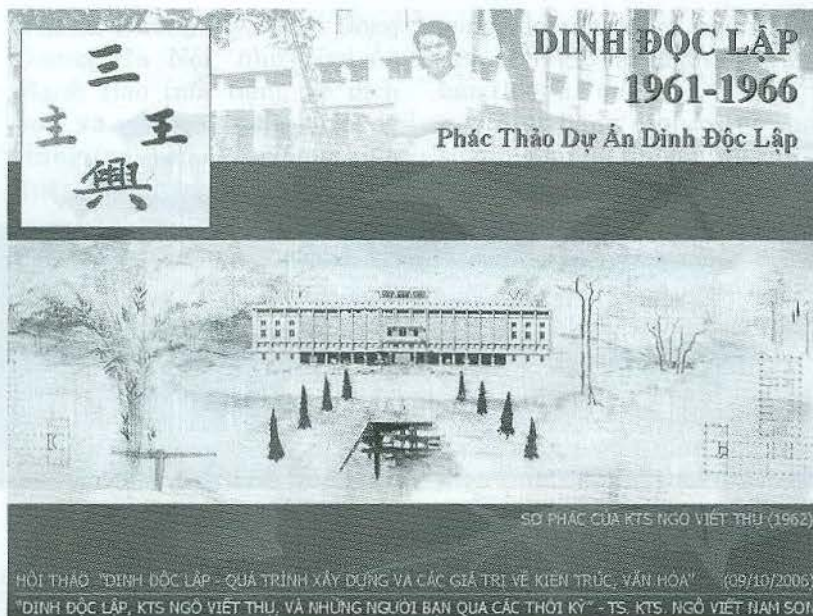

quy mô lớn nhất ở miền Nam, hiện đại vào bậc nhất châu Á và kinh phí xây dựng khá cao (tương đương hơn 150.000 lượng vàng) cũng như mang tính công nghệ cao.

Trang thiết bị trong dinh khá hiện đại, đủ để phục vụ thường xuyên hàng trăm người làm việc cũng như tổ chức lễ lạt quy tụ cả nghìn người. Có thể nói dinh hoạt động như một khách sạn năm sao loại lớn.

Tổng hành dinh điều khiển chiến tranh nằm ngầm dưới mặt đất là một khối hầm bê tông dày, bọc thép, chịu đựng được bom lớn và đạn pháo kích, hệ thống truyền tin mạnh, đáp ứng mục tiêu phòng thủ quân sự hiện đại nhất thời bấy giờ.

Nửa thế kỷ sau ngày xây dựng, Dinh Độc Lập vẫn còn là một công trình kiến trúc hiện đại, vừa đáp ứng được các yêu cầu cuộc sống mới lẫn các tiêu

Phương án Ngô Viết Thụ

chí kiến trúc xanh và bền vững thời đại mới.

Dinh Độc Lập là một công trình kiến trúc hiện đại dù mới xây dựng được nửa thế kỷ nhưng đã trở thành một di tích lịch sử - văn hóa hàng đầu của cả nước, một địa chỉ văn hóa du lịch thu hút gần một nửa số lượng du khách đến tham quan

TP.HCM.

Ngày 30-4-1975, Dinh Độc Lập là nơi hội quân giải phóng miền Nam và cũng là nơi diễn ra sự chấp nhận đầu hàng của chính quyền tướng Dương Văn Minh, kết thúc 30 năm chiến tranh, thống nhất đất nước. Dinh nay có tên là Hội trường Thống Nhất. ■

